คำวินิจฉัยของ นายจุมพล ณ สงขลา ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๕๒/๒๕๔๖ **วันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๖**

เรื่อง คณะกรรมการการเลือกตั้งขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๕ วรรคหนึ่ง (๓)

คณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นคำร้องลงวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๔๕ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ กรณีที่ศาลปกครองสูงสุดมีคำสั่งที่ ๘๔/๒๕๔๔ วินิจฉัยว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งและคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง ซึ่งได้วินิจฉัยเกี่ยวกับการจัดการการเลือกตั้งอาจถูกฟ้องในศาลปกครองได้ โดยอาศัยอำนาจตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๑ และมาตรา ๒๗๖ ประกอบพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓ มาตรา ๙ และมาตรา ๔๒

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้อง ข้ออ้างและเหตุผลโดยสรุปของทุกฝ่ายปรากฏในคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

พิเคราะห์แล้ว สำหรับประเด็นที่ศาลปกครองสูงสุดอ้างว่า ศาลปกครองมิได้เป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญ ตามความหมายของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ นั้น เห็นว่า เนื่องจากศาลปกครองประกอบด้วย ๑. บุคคล ๒. วัตถุประสงค์การดำเนินการ ๓. งบประมาณ และ ๔. สถานที่ทำงาน เช่นเดียวกับที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา ศาลปกครองจึงมีฐานะเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญเช่นเดียวกับศาลฎีกาตามนัยคำวินิจฉัยที่ ๑/๒๕๔๑ ซึ่งวินิจฉัยโดยคณะตุลาการรัฐธรรมนูญทำหน้าที่ศาลรัฐธรรมนูญ ดังนั้น เมื่อศาลปกครองมีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญกับคณะกรรมการการเลือกตั้งซึ่งเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญเช่นเดียวกัน จึงอยู่ในอำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญที่จะพิจารณาวินิจฉัยได้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖

ส่วนประเด็นที่ว่าการสืบสวนสอบสวนเพื่อหาข้อเท็จจริงและวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาหรือข้อโต้แย้งที่เกิดขึ้นตามกฎหมายตามมาตรา ๑๔๔ วรรคสอง ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๕ วรรคหนึ่ง (๓)

ถือเป็นอันยุติเด็ดขาดหรือไม่นั้น เห็นว่า เดิมอำนาจวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทเกี่ยวกับการเลือกตั้งเป็นอำนาจของศาลยุติธรรมโดยเฉพาะตลอดมา แต่เนื่องจากกระบวนพิจารณาของศาลยุติธรรมค่อนข้างล่าช้าต้องใช้เวลามากและมีช่องทางให้มีการประวิงคดีได้ง่าย บางคดีอยู่ในระหว่างพิจารณาก็มีเหตุต้องยุบสภาเสียก่อน รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันจึงมีเจตนารมณ์ให้การพิจารณาวินิจฉัยข้อพิพาทเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น พรรคการเมือง รวมทั้งการออกเสียงประชามติ ยุติลงโดยเร็วจึงกำหนดให้มีคณะกรรมการการเลือกตั้งขึ้นเพื่อทำหน้าที่แทนศาลยุติธรรม ทั้งนี้เพื่อให้การเลือกตั้งสอดคล้องกับกิจกรรมต่าง ๆ ตามที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้ เช่น ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๕๕ ให้มีการเรียกประชุมรัฐสภาเพื่อให้สมาชิกมาประชุมเป็นครั้งแรกภายในสามสิบวันนับแต่วันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และตามมาตรา ๒๐๒ การให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาให้ความเห็นชอบบุคคลที่สมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับตั้งแต่วันที่มีการเรียกประชุมรัฐสภาเป็นครั้งแรกตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๕๕ จึงจำเป็นที่จะต้องให้คำวินิจฉัยชี้ขาดของคณะกรรมการการเลือกตั้งเกี่ยวกับปัญหาหรือข้อโต้แย้งที่เกิดขึ้นตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา ฯลฯ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๔ วรรคสอง เป็นอันยุติเด็ดขาดไม่อาจดำเนินคดีที่ศาลใดได้อีก เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้ชัดแจ้ง เช่น กรณีผู้สมัครผู้ใดไม่มีชื่อเป็นผู้สมัครในประกาศของผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง ก็ให้ผู้สมัครผู้นั้นมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดที่เขตเลือกตั้งอยู่ในเขตอำนาจของศาลจังหวัดนั้น หรือต่อศาลแพ่งสำหรับเขตเลือกตั้งที่อยู่ในกรุงเทพมหานครได้ภายในเจ็ดวันนับจากวันที่ประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๓๔ ส่วนคำสั่งของศาลปกครองสูงสุดที่ ๘๔/๒๕๔๔ ที่ให้รับฟ้องคดีที่นายโกวิท สุรัสวดีฟ้องคณะกรรมการการเลือกตั้งก็เป็นเพียงคำสั่งของศาลปกครองสูงสุดที่ให้รับคดีไว้พิจารณาเท่านั้น มิใช่คำพิพากษาที่วินิจฉัยข้อพิพาทในคดี จึงมิใช่กรณีที่มีคำพิพากษาของศาลอันถึงที่สุดแล้วตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคสาม ทั้งคดีดังกล่าวก็มาสู่ศาลรัฐธรรมนูญ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ มิใช่เข้ามาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ข้ออ้างของศาลปกครองสูงสุดจึงฟังไม่ขึ้น

อาศัยเหตุผลดังที่กล่าวมาจึงวินิจฉัยว่า ศาลปกครองเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญตามความหมายของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ และการสืบสวนสอบสวนเพื่อหาข้อเท็จจริงและวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาหรือข้อโต้แย้งที่เกิดขึ้นตามกฎหมายตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๔ วรรคสอง ของคณะกรรมการการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๕ วรรคหนึ่ง (๓) เป็นอันยุติเด็ดขาด

นายจุมพล ณ สงขลา
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ